

FARKLILIĞIN KAPIYI ÇALDIĞI BİR DÖNEM...

Osman S. AROLAT
Dünya Gazetesi
Genel yayın Yönetmeni

Bursa'nın 250 büyüğünün temel olarak dört sektörde yoğunlaştıklarını görüyoruz. Tekstil-konfeksiyon, otomotiv ana-yan sanayii, makine-metal ve gıda tarım-hayvancılık sektörlerindeki toplam 192 firma toplam içerisinde yüzde 78'lik çok ağırlıklı bir pay alıyor. Sadece iki sektöre otomotiv ve tekstil ve konfeksiyona baktığımızda yine toplam içerisinde yüzde 53'lük yarıdan yüksek bir pay aldıklarını görüyoruz.

Bursa'da öne çıkan sektörlerle baktığımızda karşımıza çıkan manzarayı bu sektörler açısından ele almamız gerekiyor. Tekstil konfeksiyon sektörü Türkiye'nin uluslararası pazarlarda artık sıra mallarıyla ve ucuz emek avantajıyla yer almasının mümkün olmadığı bir döneme girdi. Uzakdoğu ülkelerinin tekstil konfeksiyonun ucuz alanında ürettikleri ile Türkiye'deki girdilerle rekabet edebilmek mümkün gözüküyor.

Türkiye son yıllarda özellikle ev tekstili, konfeksiyon gibi alanlarda farklılık taşıyan üretimleriyle, uluslararası piyasalara katma değeri daha yüksek ürünlerini pazarlama gayretini gösteriyor. Bunun yanı sıra teknik tekstil denemeleri de yine farklılık yaratılmaya çalışılan bir alan oluyor.

Bu sektörde Türkiye'nin geleceğine baktığımızda yapılması gerekenin mutlaka Uzakdoğu'da üretilmesi zor, katma değeri daha yüksek, işçiliği daha zor, teknolojisi daha ileri ürünlere yönelmesine bağlı olduğunu görüyoruz. Bu değişime ayak uyduranların daha yüksek kazançlarla yollarına devam etmeleri söz konusu olurken, bunu başaramayanların sistem dışına çıkmak zorunda kalacakları biliniyor.

Otomotiv ve otomotiv yan sanayiinde otomotiv için kararı Türkiye'de de üretim merkezleri bulunan dünya devleri veriyor. Yeni modelleri ve nasıl üretileceğini onlar ortaya koyuyor. O nedenle bu alanda Bursa'daki üretim merkezlerinin yapabileceği alınan kararları en iyi ve sağlıklı bir şekilde uygulayabilmek. Eğer kendi içlerindeki ürün geliştirme birimleri bazı yeni sonuçlar elde ediyorsa onu kendi yönetimlerine iletmektir. Otomotiv yan sanayi için ise durum daha değişiktir. Türkiye otomotiv yan sanayii son yıllarda çok önemli başarılarla imza atmıştır. Bunun sürekliliği ve sürdürülmesi, ölçek ekonomisine, büyük taleplere yanıt

verebilecek büyüklüklere ulaşmaktan geçmektedir. O nedenle bu sektörde “Küçük olsun benim olsun” düşüncesi sona ermiştir. Bunun gibi “Ben çok çeşit üretim” düşüncesi de son bulmaktadır. Bunun doğal sonucu bu sektördeki kuruluşların büyümesi zorunluluğudur. Bunun için de işbirlikleri ve birleşmeler döneminde olduğumuz unutulmamalıdır. Ayrıca, sadece “Özsermaye ile büyüme” dönemi de sona ermiştir. Faizler makul seviyelere inmektedir. O nedenle dış kaynak kredi eğer ürün getirisinin altında kalıyor ve büyüme zorunluluğu söz konusuysa bankacılık sektörüyle daha yakından ilişkiye girmek gerekecektir.

Makine ve metal sanayii son yıllarda bütün yurtda önemli gelişmeler gösterdiği gibi, ihracatta da hızlı bir artışa tanık olundu. Türkiye makine sanayindeki gelişmeye karşın, yakın geçmişte 13 milyar dolar gibi çok önemli bir ithalatta yaptı. Bu nedenle bu alanda iş yapan firmaların Türkiye'nin makine ithalatını da gözden geçirerek, özellikle yurt içinde makina satışlarını büyük ölçüde artıracak çalışmalar yapması mümkün görülüyor. Makinecileri bu ithalatın önünü kesici çalışmalar yapmalarının büyük önemi olduğuna inanıyorum. Doğaldır ki, bu gelişmede kamu özel işbirliğinin de etkisi olacaktır.

Gıda ve tarım sektörü Türkiye'nin olması gereken noktada olmadığı özellikle ihracat açısından çok gerilerde bulunduğu bir sektör olarak karşımıza çıkıyor. O açıdan Bursa'da ilk 250 içerisinde yer alan 32 firmanın toplam iç ve dış satış tutarının 1 milyar 698 bin YTL'de kalmış olması da bunun bir göstergesi olarak karşımıza çıkıyor. Verimli ovalarıyla ve önemli hayvancılık imkanıyla Bursa'nın bu açıdan ilçeleriyle birlikte çok önemli bir gelişme kaydedebileceğine inanıyorum. Burada doğru tutumun, doğru seçimlerle, pazar için doğru üretilere bağlı olduğunu düşünüyorum.

Bursa'nın bu dört temel sektörde değişiminin gündemde olduğunu, farklılık yaratarak, katma değeri yüksek ürünlere yönelmesi gerektiği bilinciyle hareket etmesinde büyük yarar olacaktır. Bu yapılabilirse, işletmeler bugünden çok daha verimli olarak yollarına devam edecektir.